

Kurjer Łódzki

Dziennik polityczny, społeczny i literacki

Piątek, dnia 15 grudnia 1916 r.

TEATR POLSKI, Cegielniana Nr. 63.

(po cenach najniższych)

W sobotę, 16 grud. o g. 8 i pół po poł. z udziałem KNAKE-ZAWADZKIEGO **Zemsta** kom. kontuszoza w 4 akt. (5 obr.) Aleks. Hr. Fredry.

W sobotę, 16 i niedzielę 17 grudnia r. ob. o g. 7 i pół w. z udziałem Kna.-Zawadzkiego **Otello** tragedia w 5 akt. (9 obr.) Williama Szekspira.

W niedzielę 17 grudnia, o g. 8 po poł. z udziałem p. Kn.-Zawadzkiego **Mazepa** tragedia w 5 aktach Juliusza Słowackiego. po cenach popularnych.

Bilety do nabycia w cukierni Roszkowskiego. Teatr czynny we wtorki, czwartki i w piątki; w soboty w niedzielę i święta dwa razy

Polski Centralny Komitet Demokratyczny Wyborczy

Biurowe ulica PIOTRKOWSKA Nr. 126.

Otwarte od 10—1 i od 3—7.

Zapisujcie się na listy wyborcze w swoich dzielnicach!

Polski centralny Komitet Demokratyczny

Zebranie przedwyborcze

w Sali Koncertowej (Dzielnia Nr. 18)

w dniu 16 grudnia (sobota) r. b. o godzinie 8 wiecz. Bilet wejścia wydaje biuro Komitetu (ul. Piotrkowska 126).

Niepodległość Polski a poddaństwo rosyjskie.

Uznana niedawno przez władze okupacyjne przynależność państwa do Królestwa Polskiego, która podczas stuletnich rządów rosyjskich nigdy prawnie zniesioną nie była, choć z biegiem czasu zatarta się i zanikła, zyskała jeszcze na znaczeniu z chwilą proklamowania niepodległości. Jednocześnie skomplikowała się ogromnie sprawa stosunku naszego do poddaństwa rosyjskiego, do którego możemy się nawet nie pozuwać, mając ku temu prawną podstawę, ale z którym musimy się liczyć, biorąc pod uwagę liczne wypadki, jakie niewątpliwie zajdą, wypadki przesiedlania się z terytorjum Królestwa do Rosji i odwrotnie. Zupełną regulacją kwestii tej zajmie się bez wątpienia rząd nasz w porozumieniu z innymi państwami, a to już w okresie powojennym; praktyka prawa międzynarodowego wypadku analogicznego dotychczas jeszcze nie zna, wobec czego przyszła umowa będzie precedensem, z którego wyłonić się później może odnośny przepis.

Historja zagadnienia jest niezwykle ciekawą ze względu na jego szybki rozwój oraz zasadnicze przeciwieństwa, jakie charakteryzują różnego jego stadia.

Stanowisko pierwotne opiera się na idei zdobywczej; skoro państwo zabiera innemu część jego terytorjum zbrojną ręką lub na zasadzie umowy

pokoju, wówczas ogarnia swą władzą zwierzchnią zarówno ziemię jak i ludzi, którzy przyjmują wtedy nowe poddaństwo automatycznie, na zasadzie woli dwu państw zwierzchniocyh.

Począwszy od r. 1768 poczynają już w tym względzie decydować wola poszczególnych jednostek. Prawo, wyrażone w danym wypadku w umowie między państwami oznaczone, udziela indywidualom t. zw. „beneficium emigrandi”, jednak pod warunkiem wyzbycia się również wszelkich nieruchomości, leżących w granicach opuszczonego przez się kraju tak np.: art. 17 traktatu paryskiego z 30 maja 1814 r. brzmi: „we wszystkich ziemiach, które odtąd przejdą pod władzę innych panujących: udzieleniem zostaje wszystkim mieszkańcom rdzennym i innych narodowości prawo wysiedlenia się i rozporządzenia swą własnością w ciągu 6 lat od daty zamiany ratyfikacji”. Podobnie brzmi art. 7 drugiego traktatu paryskiego z 20 list. 1815 r.;

Późniejsze umowy międzypaństwowe nie wymagają już zupełnego wyzbycia się posiadanych nieruchomości; dowodem akty z 24 marca 1860 r. (między Franoją a Sardynją — art. 6), z 30 paźdź. 1864 r. (pokój wiedeński, art. 19), wreszcie umowa francusko-niemiecka po wojnie 1870-1 roku, przyczem zaznaczono tu, iż zachowaniu poddaństwa francuskiego przez mieszkańców Alzacji i Lotaryngji nie stoi na przeszkodzie nawet powinność wojskowa art. 2 par. 1).

Podobnie brzmi konwencja angielsko-niemiecka w sprawie Helgolandu.

Wobec ustalenia się tedy normy o obowiązkowym wysiedlaniu się z zajętego terytorjum, skoro chce się zachować dawne poddaństwo, zupełną niespodzianką był art. 10 traktatu pokojowego w Portsmouth, na mocy którego poddani rosyjscy, zamieszkujący oddane Japonji terytorjum, zachowują poddaństwo to, mimo że pozostają tu nadal.

Powracając teraz do bliżej nas obchodzących spraw własnych, musimy przedewszystkiem zaznaczyć, że wszelkie powyższe normy nie są w danym wypadku miarodajnymi; bardziej godnymi uwagi byłyby zasady, przyjęte w umowach, regulujących stosunek państw bałkańskich, w epoce ich powstawania, do Turcji; zachodzi tu jednak głęboka różnica, bowiem Rumunja, Serbja, Bułgarja i Czarnogórze stopniowo dopiero stawały się samodzielnymi i emancypowwały się z pod zwierzchnictwa tureckiego, tak iż artykuły 12, 31, 40 i 50 traktatu z r. 1878 nie mogą być uważane, jako miarodajne wzory; zresztą wszystkie powyższe kraje, aczkolwiek posiadały przeszłość dziejową, jednak ich prawnopństwowe stanowisko wobec imperjum osmańskiego nie było w ten sposób określone, jak nasze wobec Rosji.

Szczególnie poważne trudności nasręcać będzie sprawa polaków, przebywających obecnie w Rosji, choć zamieszkujących stale w Królestwie. Skorooby nawet doszło do porozumienia w kwestji ludności obecnej Królestwa, t. j. gdyby Rosja uznała ją, jako ogół poddanych obcego państwa Polskiego, a więc zrzekła się swoich praw zwierzchniczych, to w stosunku do rodaków naszych, zagrzanych burzą wojenną na wschód, może ona rościć sobie pretensje, których treścią jest pozostawienie ich w poddaństwie rosyjskiem, wszelka zaś zmiana jego musiałaby iść zwykłą, w prawie rosyjskiem przewidzianą drogą.

Zjawiskiem o odmiennym krańcowo charakterze będzie zagadnienie emigracji do Cesarstwa tych czynników, które w niepodległym naszym państwie nie będą chciały lub mogły się osiedlić. W myśl wyfuszonych powyżej zasad są one uprawnione do pozostania w poddaństwie rosyjskiem, a trudno znów przypuścić, by przyszły nasz rząd chciał stawiać jakiegokolwiek przeszkody tym żywiołom, które nie mają poczucia obowiązku pracy na własnej niwie w tak ważnej historycznej chwili, choćby nawet była ona mniej urodzajną od rosyjskich czarnoziemów...

M. N.

Plakaty wyborcze „Polskiego Komitetu Wyborczego” z Orłem polskim na tle amarantowym i wielkim czerwonym okrzykiem: Rodacy! sprawy niespodziankę nie tylko członkom tego Komitetu: zdziwili się prawie wszyscy. Jest to publiczna tajemnica, że pod skrzydłami „Polskiego Komitetu Wyborczego” zagnieździło się, z maską bezpartyjności na wytarciem czoła, t. zw. „Zjednoczenie Narodowe”.

I czyż tu się nie dziwić, jeśli czerwono na białym stoi, iż „Polski Komitet Wyborczy” przystępuje do wyborów pod hasłem natychmiastowej (!) budowy państwa polskiego!

Od takiego oświadczenia nie jedno serce „patriotyczno-narodowe” poczęło bić mocniej a fraszek ciężki zawisł nie na jednej twarzy, godnie się uśmiechającej na myśl o fotelu rajcowskim. Odwaga endecków przetrwała i zdumiała najbardziej ich samych, ale zato taka przebiegłość (delikatnie powiedziawszy) osieroconych

dziatek taty nie wprawiła w zdumienie starych wróbl demokratycznych. Nie można uważać tego manewru tylko za kawał przedwyborczy. Łódzka ekspozycja endencji była zawsze najbardziej reakcyjną, a ku rynkom wschodnim najętniejsze wysyłała spojrzania. Jeśli więc dziś wypowiedziała otwarcie, że realizować pragnie państwo polskie, to musiała otrzymać wskazówki z Warszawy. Widać matadora polityki endeckiej w obawie, że państwo polskie budować się poczyni bez nich, a do korytka państwowego dojdą elementy mniej zachowawcze, zdecydowały się porzucić nieprzeżony wstręt do niepodległości i panoszą obawę przed tąd, byleby udziałem swoim odwróc moment realizacji państwa polskiego.

Przyszłość najbliższa pokaże, czy istotnie endecja jak kameleon zmieniła barwę swego pokrowca, czy też jest to ohydliwy manewr.

Kronika

— **Listy polecane i przekazy** nadesłane adresatom zamieszkującym w obrębie pocztowym przetrzymywane będą obecnie na poczcie tylko dwa tygodnie, jedynie mieszkańcy nie objętych działalnością poczt miejscowości — mogą odbierać wspomniane korespondencje w ciągu 4-oh tygodni od dnia przybycia poczty do odnośnego biura pocztowego.

— **Zwiększenie racji cukru.** Z dniem 18 b. m. przeznaczona na każdego mieszkańca dwutygodniowa porcja cukru zostanie podwyższona, — tak że otrzymane przy ostatniej serji (41-ej) odcinki upoważniają do nabycia 13 funtów cukru.

— **Z Polskiego Komitetu Wyborczego.**

Nadesłano nam z prośbą o umieszczenie listy członków „Polskiego Komitetu Wyborczego”, w skład którego wchodzi niżej wymienieni obywatele m. Łodzi:

1) Ks. kanonik J. Albrecht, 2) Adamski W., robotnik, 3) Barciński Marcell — przemysłowiec, 4) Barciński Stefan, 5) Bawarski Marjan, rzemieślnik, 6) Bogdański Edmund, kupiec, 7) Brzozowski Kazimierz — lekarz, 8) K. Chądzyński — drogistą, 9) Czoraszkiewicz Jan — dyrektor głmn. 10) Chwałbiński Leon — handlowiec, 11) Dmochowski Jan — urzędnik kolei, 12) Drozdowski F. — rzemieślnik, 13) Frankowski J. — robotnik, 14) Geyer R. przemysłowiec, 15) Grohman H. — przemysł 16) Grohman L. — przemysł 17) Graliński K. — rzemieślnik, 18) Groszkowski W. — aptekarz, 19) Gutman Stanisław — handlowiec, 20) Harasz A. — robotnik, 21) Heiman Edward — przemysłowiec, 22) Heppen Antoni — kupiec, 23) Hertz Mieczysław — kupiec, 24) Hirszel I. — handlowiec, 25) Jagodziński A. — handlowiec, 26) Kaiserbrecht E. — przemysłowiec, 27) Kernbaum M. — przemysłowiec, 28) Koliński J. — lekarz, 29) Dr. Konic J. — przemysłowiec, 30) Konopka A. — rzemieślnik, 31) Kapuściński M. — rzemieślnik, 32) Krasuski E. — inżynier, 33) Krzyżanowski I. — właściciel cukierni, 34) Lechmałowicz J. — adwokat, 35) Ks. Malinowski — proboszcz, 36) Maybaum Józef — lekarz. 37) Maj-Majowski E. — nauczyciel, 38) Małachowski — inżynier, 39) Michalis E. — inżynier. 40) baron Manteuffel M. — dyrektor banku, 41) Miśkiewicz Z. — księgarz, 42) Merklein T. — nauczyciel, 43) Nowosielski J. — kupiec, 44) Orzechowski S. — robotnik, 45) Patz Emil — dyrektor, 46) Pelka Jarosław — adwokat, 47) Paszczyński A. — rzemieślnik 48) Piotrowski Z. — robotnik, 49) Przedpelski F. — inżynier, Przędziecki S. — inżynier.

51) Rossman K. — adwokat, 52) Roszak K. — kupiec, 53) Skulski L. — inżynier, 54) Stamirowski A. — dyrektor, 55) Stozkowski T. — adwokat, 56) Styrczyński Jan. — kupiec, 57) Stypułkowski J. — adwokat, 58) Sułowski T. — inżynier, 59) Swiderok K. — kolejarz, 60) Świerczewski Czesław — dyrektor, Szymankiewicz S. — właściciel nieruchomości, 62) Tochtermann Leon. — inżynier, 63) Ks. Tymieniecki W. — dziekan, 64) Tulin R. — dyrektor szkoły handlowej, 65) Urbanowski A. — właściciel nier. 66) Wagner Edward — inżynier, 67) Wisniewski P. — kupiec, 68) Wolczyński Józef — robotnik, 69) Ks. prałat Wyrzykowski, 70) Zaleski K. — inżynier, 71) Zieliński Stanisław — prokurent banku.

— **Dochoła wyborów.**

Akces ową do Komitetu Wyborczego Socjalistów Polskich zgłosił nie związek drzewny lecz grupa zorganizowanych pracowników drzewnych.

Zebrań przedwyborcze żydów. Socjal-dem. Kom. Wyborczego odbędzie się w lokalu przy ul. Lagiewnickiej 4...

Wydatkowano rb. 77 kop. 70. Pozostaje zatem rb. 1449 kop. 30, Mk. 532 f. 55, Koron 23 hal. 40.

Podając powyższy wynik kwesty niedzielnej do wiadomości ogółu, Zarząd Towarzystwa Schronisk jednocześnie składa wszystkim tym, którzy przyczynili się do przysporzenia Towarzystwu tak poważnego zasilku, wyrazy serdecznego podziękowania.

Gzyźby i Heinzei?

Dochoździ nas znów smutna pogłoska, jakoby szkoła fabryczna Akc. T-wa Manufaktury Juljusza Heinzei miała z początkiem nowego roku uleść zamknięciu...

W sprawie dostawy bydła.

W wielu miejscowościach włościanie oznajmili, iż zamiast sprzedawać bydło agentom firmy br. Frankowskich, sami będą dostarczać przypadającą na nich ilość bydła do oznaczonych miejsc...

Z Biura Zjednoczonych Kooperatyw.

Ostatnie posiedzenie Biura Zjednoczonych kooperatyw Łódzkiej było prawie w całości poświęcone sprawom, związanym z projektem założenia w Łodzi filji Warszawskiego Związku Stowarzyszeń Spółwoczych.

Obrót Biura w ubiegłym tygodniu był stosunkowo niewielki, wynosił bowiem zaledwie 2 i pół tys. rubli.

W sprawie wyborów do Rady Miejskiej postanowiono poszczególnym stowarzyszeniom pozostawić wolną rękę w działaniu.

Z kolejek podjazdowych.

Na kolejkach podjazdowych cena na bilety została podniesioną dla dorosłych o 1 kop., dla dzieci i uczniów o pół kop.

Sprzedaż wędlin.

Magistrat postanowił otworzyć w obrębie miasta 4 sklepy sprzedaży wędlin, z liczbą których Delegacja Zaprowiantowania miasta uruchomiła przy ul. Zielonej 37 pierwszy sklep detaliczny...

II cykl wykładów prof. Henryka Melcera, o sonatach Beethovena.

Jedną z najpiękniejszych sonat fortepianowych „Apassionata” rozpocznie prof. Melcer drugi szereg ilustrowanych muzyką odczytów, obejmujących pięć sonat z ostatniego okresu twórczości wielkiego klasyka.

Podziękowanie.

Komitet, urządzający bazar na „Kroplę Mleka” i zakup trepów składa serdeczne podziękowanie prasie i wszystkim osobom, które przyczyniły się do powodzenia bazaru i komunikuje, że czysty zysk wyniósł 4,000 rubli (cztery tysiące).

Z tej sumy otrzymała „Kropla Mleka” rb. 2,000.— (dwa tysiące), a biedne dzieci katolickie, ewangelickie i żydowskie na trepy po rb. 666.67 (rubli sześćset sześćdziesiąt sześć i 67 kop.)

Co kto lubi?

Demokracja chrześcijańska trzymająca się mocno za potęgę surduta narodowej demokracji, znajduje się oczywiście, w „Polskim Komitecie Wyborczym”.

W pustym też lokalu własnego gmachu przy ul. Przejazd 34, urządziła Chr. Dem. filiję biura agitacyjnego P. K. W., w aureoli proklamacji, obficie upstrzążających mury i szyby okien.

Tymczasem w sąsiednim oknie chrześcijańsko-demokratycznej Giełdy Pracy rozparła się wygodnie biało-amarantowy plakat Centr. Demokratycznego Komitetu, tych wrogich „rozbijaczy ładu”.

Nieładnego zapewne zdziwi niezmiernie taka różnica zapętrywań w łonie chadecji.

Tymczasem jest to bardzo proste: robotnicy w szczerą demokrację panów z „Polskiego Komitetu” nie wierzą, za dobrze bowiem przypominają sobie „sławę” pałacu Siemiensa, który jest główną acz nie jawną siedzibą tego Komitetu i dlatego trzeba dla nich dla przynęty wywiesić plakat Komitetu Demokratycznego. Robi się więc sklep: co kto lubi?

Ze Stow. „Hazomir”.

Onegdaj wieczorem pod przewodnictwem p. Józefa Uryszona odbyło się ogólne zebranie członków Stowarzyszenia „Hazomir”.

Z odczytanego sprawozdania o działalności okazuje się, iż z powodu ogólnego kryzysu w ostatnim roku była ona ograniczona.

Zarząd otworzył herbaciarnię, dochód z której za rok ubiegły wyniósł 201 rb. Kooperatywa przy Stow. zrobiła obrotu 4,968 rb.

P. Jarblum krytykuje działalność „Hazomir” na punkcie muzycznym, dodając, iż muzyka żydowska i wogóle muzyka została zaniedbaną i zarzuca, że zgromadzeni porozumiewają się w obcym języku, a nie po żydowski.

Mówca żąda by „Hazomir” zmienił dotychczasową taktykę — ignorowanie języka żydowskiego.

P. Janowski w imieniu Zarządu zaznacza, iż „Hazomir” winien się trzymać dotychczasowej taktyki.

Z powodu spóźnionej pory dalsze obrady odroczone do następnego zebrania.

Z Pabjanic.

W Pabjanicach został zawiązany Polski Komitet Wyborczy Narodowy Robotniczy w następującym składzie: Pawełczyk A. Stefanik J. Skowronski K. Ka. Dr. Lewandowicz, Brzozowski W. Polc W. Mikuta J. Kamiński Jan, Niewiadomski Jan.

Biura informacyjne mieszczą się w wszystkich filjach „Spółem” w Stow. „Światowid” przy ul. Zamkowej 15, w Stow. robotn. „Praca” przy ul. Fabrycznej 2, w Stow. „Praca” przy ul. Fabrycznej 7, w kuchni „Spółem” przy ul. Ogrodowej 37 i w kuchni „Pracy” przy ul. Zamkowej 35.

Onegdaj o godz. 6 wieczorem w lokalu strazy ogniowej ochotniczej w Pabjanicach odbyło się zebranie przedwyborcze. Zagał zebranie p. Karol Sulej z ramienia komitetu robotniczego wyborczego Polskiej Lewicy Socjalistycznej.

Jednogłośnie 700 głosami przyjęto rezolucję następującą.

Zebranie na wiecu Robotniczym Komitetu Wyborczego Polskiej Lewicy Socjalistycznej w d. 13 grudnia uchwała solidarne poparcie akcji wyborczej, prowadzonej pod hasłem Robotniczego Komitetu Wyborczego Polskiej Lewicy Socjalistycznej.

Na posiedzeniu Gminy Starozakonnych z udziałem przedstawicieli różnych instytucji uchwalono 1) wydać specjalną odezwę do ludności żydowskiej o wzięciu udziału w wyborach i zorganizowaniu szeregu zebrań przedwyborczych 2) utworzyć biuro informacyjne dla ludności żydowskiej by mogła się ona orientować w systemie wyborczym.

Ze związków i stowarzyszeń.

X Ze Zw. Ogrodników.

Zebranie miesięczne Polskiego Związku kół łódzkiego ogrodników odbędzie się w niedzielę dnia 17 b. m. o godz. 3-iej po poł. w lokalu przy Nowym Rynku 6.

X Nowy Związek Fryzjerów.

Została zatwierdzona ustawa nowego związku pracowników fryzjerskich i fryzjerek, utworzonego przez członków chrześcijan, którzy z powodu powstałych na tle nacjonalistycznym konfliktów, wystąpili z istniejącego związku.

Założycielami nowo-zalegalizowanego związku są p.p. St. Kaucz, Bol. Kaczmarski, Wit. Rzepkowski i Ant. Ciołek.

X Ze Stow. Wz. Pomocy Naucz. Żydów.

W sobotę, dnia 16 b. m. o godz. 8 i pół wiecz. w lokalu Stowarzyszenia (Mikołajewska 35) p. Samuel Glogowski wygłosi odczyt, na temat: Skating a Szkoła.

Wrażenia teatralne.

Teatr Polski.

„Zemsta za mur graniczny”, komedia w 4-ach aktach (5 obrazach) wierszem Al. hr. Fredro.

Przyczyną, która zapewnia nieśmiertelność komedjom Fredry i czyni zeń naszego Moliere’a, jest przedewszystkiem psychologiczna prawda jego typów, plastycznych, żywych doskonale podchwyczonych na gorącym uczynku swych wad, słabości czy śmieszności. Prawda ta sprawia, iż postacie te są zawsze zrozumiałe, dosadne, realne; każdy wiek, każde pokolenie może się w nich przejrzeć jak w zwierciadle. To, co w naturze ludzkiej jest wieczne, niezmienne, co tworzy trwałe, niezniszczalne dno duszy ludzkiej, którego

żadne mody tych lub innych epok, żadne zewnętrzne polory zetrzeć nie mogą, to wszystko stanowi jakoby jądro komedji fredrowskich.

Na tak potężnych filarach wsparta, nie obawia się ona trawiającej patyny czasów. Takich Geldhabów, parwenjuszów, zrzedzających i jowialnych Jowialskich, porywoczych Cześników, układnych Rejentów oraz tohórzliwych a pyszałkowatych Papkinów zawsze i wszędzie spotkać będzie można. Są to usterki, słabości lub cechy natury ludzkiej, która w swych zasadniczych przejawach jest niezmienna. A niezależnie od swego ogólnoludzkiego charakteru, od tej swojej głębi psychologicznej, typy fredrowskie są zarazem szczerze polskie, są nawskros rodzime, są jakby ekspozyturą tych najrozmaitszych cech natury ludzkiej na gruncie polskim.

Dlatego też komedja Fredry, posiadając w sobie pierwiastki wszechludzkie, jest zarazem komedią nawskros narodową, a polskość jego komedji przejawia się również w samym humorze, w tej niezrównanej „vis comica” Fredry. Humor ów jest zupełnie różny od humoru Moliere’a przr. jowialny, rzeźki, czasami nawet nieco rubaszny, zwłaszcza w traktowaniu dwuznacznych trochę sytuacji, jest on zarazem jakiś zdrowy, szczerzy, ujmujący wprost swą prostotą i niewymuszonością. Fredro nie zna sytuacji sztucznych, dowcipów robionych naciąganych konceptów. Komizm wypływa, samorzutnie, jest czemś organicznie złączonym z samą sztuką, z jej intrygą i akcją.

„Zemsta za mur graniczny”, jedna z najdoskonalszych komedji Fredry i posiada wszystkie wyżej wymienione zalety. Akcja toczy się szybko i konsekwentnie zmierza do rozwiązania.

Budowa komedji jest architektonicznie doskonała. Niema w niej ani postaci, ani sceny zbyt cennej, wszystko wiąże się i składa logicznie.

Cześnika Raptusiewicza grał p. St. Knake-Zawadzki. Jego Cześnik był porywczym, upartym trochę, lecz w głębi duszy poczciwym razem szlacholcem. Znacomity artysta oddał prawdziwie wszystkie te cechy charakteru Cześnika, za co publiczność nie szczędziła mu braw oraz wywoływań.

Dzielnie sekundował mu p. Orliński, jako Rejent, dając postać opracowaną do najdrobniejszych szczegółów. P. Szosland był pełnym komizmu Papkinem. Podstolinę stylowo zagrała p. Sachnowska. P. Sławska dowiodła, iż rola Klary nie leży w zakresie jej talentu.

P. Orłowski grał poprawnie. Wystawa staranna, lecz na reżyserji znać było pośpiech w niektórych momentach.

Cz. G.

Teatr i Sztuka.

Teatr Polski (Cegielniana 63).

W sobotę o godzinie 3 i pół po południu pełna humoru komedia Aleks. Hr. Fredry pod t. „Zemsta”, z udziałem p. St. Knake-Zawadzkiego, J. Orlińskiego.

Przedstawienie poprzedził odczyt prof. Bronisława Knothego; wieczorem o godz. 7 i pół potężny dramat W. Szekspira — „Otello” z panem Knake-Zawadzkim w roli Jagona, p. K. Rychterówny w roli Desdemony.

W niedzielę o godz. 3 po poł. piękny dramat J. Słowackiego p. t. „Mazepa” z p. Knake-Zawadzkim i J. Orlińskim, wieczorem o godz. 7 i pół „Otello” Ponieważ „Otello” granym będzie w 9 odsłonach, dyrekcja teatru postanowiła rozpocząć widowiska sobotnie i niedzielne wyjątkowo o godz. 7 i pół wiecz.

W czwartek 21 grudnia r. b o godz 8 wiecz. „Wieczór Artystyczny” na korzyść kasy przeczorności artystów teatru Polskiego, na który złożą się: śpiewy, deklamacje, tańce, oraz farsa w 1 akcie p t. „Mąż przeczorny”.

Benefis Józefa Pilarskiego.

Sympatyczny artysta teatru Popularnego, p. Józef Pilarski, który w roku zeszłym w zespołie teatru polskiego dał się poznać szerzej publiczności zaszczytnie w szeregu kreacji, urządził w nadchodzącą niedzielę benefisowe przedstawienie. Danem będzie „Tamta”, znakomity dramat G. Zapolskiej.

Zarówno sztuka popularnej autorki, jak i osobistość artysty, który w sztuce tej ma popisową rolę, niewątpliwie będą tym magnesem, który ściągnie tłumy publiczności do Popularnego.

Wojna.

Komunikat niemiecki.

BERLIN. (Urzędowo).

Wielka Kwatera Główna, 14-go grudnia.

Wschodnia widownia wojny.
Front wojsk ks. Leopolda Bawarskiego.

Nie znamienne.
Front wojsk generała - pułkownika arcyksięcia Józefa.

W lasach karpaccich ogień artylerji.
W górach Györgyö i w dolinie Trotosul rosjanie kontynuują swe, obfitujące w straty, a nie odnoszące żadnego sukcesu, ataki.

Bałkańska widownia wojny.
Grupa wojskowa generała feldmarszałka Mackensena.

Pomimo bardzo wielkich trudności z powodu złego stanu dróg, na całym froncie skuteczne postępy.
Wielka Wołoszczyzna na południu od drogi żelaznej Bukareszt - Cernavoda oczyszczoną została od nieprzyjaciela.

Front macedoński.
Wykonane przez serbów na wschodzie od Cerny ataki, załamały się wśród ciężkich strat przed stanowiskami bułgarskimi.

Zachodnia widownia wojny.
Front wojsk gen. feldmarszałka Ks. Rupprechta Bawarskiego

W niektórych odcinkach na froncie Somme przejściowo toczyła się silna walka ogniowa.
Front Niemieckiego Następcy Tronu.

Pod Le Four de Paris w Argonach, po gwałtownym ogniu przygotowawczym odparto nacierające patrole francuskie.
Na prawym brzegu Mozy wzmożła się po południu działalność artylerji.
Pierwszy Generał-Kwatermistrz Ludendorff.

Komunikat austrijski.

WIEDEN, (Urzędowo) 14-go grudnia.

Wschodnia widownia wojny.
Grupa wojsk generała feldmarszałka Mackensena.

W obrębie dolnej Jałomity nieprzyjaciel znajduje się w odwrocie. Z naszej strony uzyskano ponownie teren.

Front wojsk generała pułkownika arcyksięcia Józefa.
Rosjanie atakują w dalszym ciągu. Również i wczoraj ponieśli oni wszędzie krwawe ciężki tak na południu od doliny Uz, jakoteż w dolinie Trotosul i na zachodzie od Toelgyes.

Lotnik austriacko-węgierski zestrzelił nad Comanesci nieprzyjacielski latawiec bojowy. Latawiec ten koziołkując spadł w lesie.
Front wojsk ks. Leopolda Bawarskiego.

Po obydwóch stronach Dniestru rozgorzała rosyjska działalność armatnia.
Poza tem nic nowego.

Włoska widownia wojny.

Nie zaszły żadne szczególne wydarzenia.

Południowo-wschodnia widownia wojny.

Nie zaszły żadne szczególne wydarzenia.

Zastępca szefa sztabu generalnego v. Hoefler, marszałek polny porucznik.

Co opowiadają rosjanie.

PIOTROGRÓD, dnia 12 grudnia:
Front zachodni: Na południowym wschodzie od Kłiejima w okolicy Zubina, nieprzyjaciel przeszedł, po przygotowaniu artylerji, do ofensywy i wyparł jedną z naszych kompanji ocołowik wstecz. Gdy jednak nadeszły posiłki nieprzyjaciela odrzucono i zajęto dawne stanowiska.

W lasach karpaccich nieprzyjaciel podjął ofensywę w okolicy mniej więcej 5 wiorst na południowym-wschodzie od Ch'beni i w okolicy Kapulu; obydwaj ataki powstrzymaliśmy naszym ogniem.

W okolicy na wschód od Belboru odparto nieprzyjaciela podczas tego ataku. Oddziały nasze ścigają go i zajęły dwa wzgórza.

W dolinie Sulta odparto ataki nieprzyjaciela. W odległości 6 wiorst na północnym wschodzie od huty szklanej, na południu od rzeki Ussy, opanowaliśmy ledno wzgórze.

Front rumuński: Dnia 10 grudnia nieprzyjaciel podjął daremne ataki w dolinie Buzzu, na północy od Misłau, przeciwko rzece Krikow i na zachodzie od Mizlau.

W Dobrudży działalność ogniowa.

Front kaukaski: Nie zaszły żadne zmiany.

Echa propozycji pokojowej.

Briand i Lloyd George przeciw pokojowi.

KOPENHAGA, 14 XII. Według informacji otrzymanych tu z Paryża, Lloyd George wysłał telegram do Brianda, w którym zawiadamia go o niewzruszonym swym postanowieniu prowadzenia dalej wojny aż do zwycięskiego końca. Briand w telegramie do Lloyd George'a wyraził także samo przekonanie.

Tymczasowe oświadczenie Brianda.

HAGA, 14 XII. Według doniesienia z Paryża, prezes ministrów, Briand, złożył w Izbie następujące oświadczenie z powodu niemieckiej propozycji pokojowej: Czytaliście panowie przemówienie Bethmana-Hollwega. Nie mogę wypowiedzieć się o do tekstu jego, którego nie posiadam. Wątpię należy jednakże, czy ci, których pośrednictwo będzie pożądanem, zechcą wziąć na się zadanie, które zachwiał może zaufanie wielu. Później zakomunikuję Izbie oficjalnie dokładne jednogłośnie zdanie państw sprzymierzonych. Obowiązkiem moim jest jednak teraz już ochronić kraj mój przed publicznym zranieniem. Briand wywoływał swe zakońzył słowami:

„Nad dokumentem takim należy się jeszcze zastanowić i zbadać do czego on zmierza. Mam prawo oświadczyć z tej trybuny: to manewr, który ma na celu poróżnienie sprzymierzonych, zaniepokojenie ich sumienia i zdemoralizowanie ich narodów. Rzeczpospolita francuska w okolicznościach tych uczyni niemniej, niż swego czasu uczynił konwent narodowy“.

Interpelacja w parlamencie włoskim.

LONDYN, 14.12. — W parlamencie włoskim na interpelację Baslini'ego Sonnino odpowiedział, że nota niemiecka nie podaje określonych warunków, na jakich możnaby było oprzeć rokowania pokojowe. Dlatego też miał on oświadczyć posłowi szwajcarskiemu, który doręczył mu notę, że po wysłuchaniu swych kolegów porozumie się oczywiście z rządami sprzymierzonymi w sprawie odpowiedzi na notę, która została obradowana wspólnie przez rządy nieprzyjacielskie. Sonnino domagał się następnie odroczenia dyskusji, ponieważ w sprawie tak ważnej jest nieodzownie potrzebnym, by sprzymierzeńcy działali w zupełnym wzajemnym porozumieniu.

We Włoszech co się przygotowuje.

LUGANO, 14.12. — Z Rzymu donoszą: We Włoszech co się przygotowuje. Codziennie odbywają się posiedzenia rady ministrów. Rząd zamierza odroczyć parlament i żąda, by zakończył on swe prace jeszcze w ciągu tygodnia bieżącego. Liberali narodowi i socjaliści reformowani domagają się już rady wojennej.

Rząd zachowuje się odmownie i powołuje się na większość po swej stronie w parlamencie.

Lloyd George jeszcze chory.

ROTTERDAM, 14 XII. — Z Londynu donoszą. Lloyd George prowadzi dzisiaj rano posiedzenie gabinetu wojennego. Przeziębienie jego jeszcze nie minęło jednak. Lekarz zalecił mu bezwzględny spokój w ciągu dwu dni.

Nota Ojca św. w sprawie pokoju.

ZURICH, 14 XII. — W związku z propozycją pokojową mocarstw centralnych spodziewać się należy niebawem noty papieża do państw wojujących.

Stanowisko prasy angielskiej.

LONDYN, 14 XII. „Morning Post“ przedstawia propozycję pokojową niemiecką, jako próbę rozpaczliwą, a chytrą uniknięcia kary za bankructwo militarne. Propozycja ma na celu osiągnięcie zawieszenia broni, ponieważ Niemcom nie udało się zniszczyć armji i floty koalicji. Zarwanie obecnie zawieszenia broni znaczyłoby zerwanie się nadziei, iż Niemcy będzie można pokonać.

„Daily Telegraph“ pisze o oświadczeniach kanclerza: Jeśli przyznamy, że Niemcy osiągnęły najwyższy punkt swej potęgi, to logicznie można wywnioskować, że obecnie musi nastąpić nieunikniony odwrót. Pismo zaznacza, że nie tylko Anglja ale wszyscy sprzymierzeni muszą dać odpowiedź na propozycję nieprzyjaciela. Głównym celem propozycji kanclerskiej jest wywarcie nacisku na państwa neutralne.

„Daily News“ oświadcza, że wprawdzie koalicja nie przystąpi do rokowań na podstawie propozycji kanclerza niemieckiego, ale ze swej strony przedstawi warunki, na podstawie których gotowa byłaby nawiązać rokowania. Warunki będą tak wysokie, jak tego wymagają zbrodnie Niemiec. Zwyczajne „non possumus“ byłoby największym zwycięstwem dyplomatycznym dla Niemiec. Anglja musi oszczędzić Niemcom tego zwycięstwa.

Westminster Gazette“ pisze, iż propozycja ta wskazuje, w jakiej sytuacji znajduje się nieprzyjaciel, oraz, że według wszelkiego prawdopodobieństwa jest ona próbą wywołania rozłamu wśród sprzymierzeńców. Widocznie rezerwy państw centralnych nie dorosły do nowych wymagań. Zdaje się również, że środki żywnościowe, zdobyte w Rumunji, są niedostateczne, by starczyły dla mocarstw centralnych przez zimę i wiosnę. Krok ten uważać możemy za objaw zachęcający. Jednakże przedwczesnem byłoby przypuszczenie, że ze swej strony możemy ograniczyć się do nieuwzględnienia propozycji. Aljanci nie powinni odmawiać rozważenia propozycji, lecz mogą wyraźnie dać do zrozumienia, że niezłomnym jest ich postanowienie, by działać wspólnie.

Opinia we Francji.

GENEWA, 14.12. — Z Paryża donoszą: Prawie wszystkie pisma paryskie zajmują stanowisko odmowne względem propozycji pokojowych niemieckich. Wszędzie powtarza się motyw: „Nie wpadniemy w pułapkę. Rozestanie zaproszeń zastrzega sobie koalicja“.

Jedynie tylko „Capus“ i kilka organów lewicowych stawiają pytanie: Czy nie warto by jednak dowiedzieć się, jak sobie kanclerz Rzeszy wyobraża przyszłą mapę Europy, wobec dawniejszego wskazywania na mapę wojny, na której Niemcy zajmują tak wielkie przestrzenie.

AMSTERDAM, 14.12. — „Handelsblad“ ogłasza otrzymane z Paryża głosy prasy francuskiej na pokojową propozycję niemiecką.

Cała prasa uważa za pułapkę i zaleca ostrożność. Wszystkie pisma wskazują, że plan kanclerza ma dwa cele: Jeśli państwa koalicji wdadzą się w rokowania, to po-

stara się o ich rozdzielenie, ofiarując jednym mniej niż innym; jeżeli zaś odrzucą propozycję, to na nie spadnie odpowiedzialność za przeciąganie wojny. Pisma uznają ostatnie powołanie militarne niemieckie, twierdzą jednak, że Niemcy zmuszone były do podjęcia tego rodzaju kroku ze względów ekonomicznych.

„Matin“ pisze: Myśl, jaka powodowała zgłoszenie propozycji pokojowych, za mało jest przejrzysta. Bukareszt upadł. W Berlinie widzą, że nowe gabinety w Londynie i Paryżu oraz opinja publiczna w Petersburgu i Rzymie budzą obawy najstraszniejszej w dalszym ciągu wojny.

Pichon oświadcza w „Petit Journal“: Niemcy rzucają opinja publicznej wyraz pokój, aby w nią wzmocnić, że Niemcy są gotowi zerzec się swych pretensji, mianowicie co do zniszczenia narodów przez nie wyzwanych. Rząd francuski powinien okazać się silnym wobec tej próby.

„L'Oeuvre“ widzi w propozycji niemieckiej ten sam manewr, jaki dostrzedz można w ogłoszeniu niezależności Polski i w przeprowadzeniu prawa o powszechnej służbie cywilnej. Wszystkie te zabiegi wskazują najlepiej, jak bardzo Niemcy pragną pokoju.

Herbette pisze w „Echo de Paris“: Krok ten musiał być przygotowywany od dłuższego czasu. W dalszym ciągu Herbette przypomina, że Niemcy zawsze szykują atak, pozornie zaś mówią o rokowaniach. Z tego powodu nowy rząd powinien mieć się na baczności wobec możliwych niespodziewanych ataków niemieckich, zarówno na froncie francuskim jak i na macedońskim.

„Petit Parisien“ pisze o treści mającego wkrótce nastąpić oświadczenia Brianda w sprawie noty pokojowej: „Noty nie należy uważać za akt, który wstrząśnie światem. Akcja ta podobna jest do poprzedniej. W każdym bądź razie pozostaje ona manewrem, zmierzającym do tego, by zaniepokoić nastrojów w krajach koalicji i poróżnić aliantów. Pomimo wszelkich idei triumfu, w Niemczech dość jest zakłopotania, które wyjaśnia nowy manewr osoby, stojącej u steru“.

Głosy prasy włoskiej.

BERN, 14.12. Prasa włoska nie zdążyła jeszcze wypowiedzieć obszerniej zdania swego o propozycjach pokojowych.

„Corriere della Sera“ zaznacza, że wiadomość nadeszła zbyt późno i że nie otrzymano jeszcze tekstu wyjaśnień kanclerskich. W każdym razie daleko jeszcze jest do pokoju europejskiego.

Krok państw centralnych opiera się na przecenianiu powodzeń Hindenburga. Gra jest aż nadto widoczna: idzie o wprowadzenie w błąd narodów koalicji. Koalicja ma zawsze prawo liczenia na całkowite zwycięstwo.

„Secolo“ również widzi w propozycji beznaślężne usiłowanie wprowadzenia koalicji w pułapkę. Najpierw trzeba poznać warunki niemieckie. Warunki te są niewątpliwie takie, że wywołają niechęć nawet wśród państw centralnych. Nigdy jeszcze nie zdarzyło się w historii, aby zwycięzca ofiarował pokój. Dowodzi to, że państwa centralne boją się przyszłości, w dalszym ciągu wojny bowiem mogą spodziewać się tylko najgorszych wyników.

Podobnie przemawia „Popolo d'Italia“. „Avanti“ i „Italia“ narazie tylko notują wiadomość o propozycjach pokojowych bez żadnych komentarzy.

„Avanti“ donosi, że partja socjalistyczna i grupa izby deputowanych zwołały na dziś zebranie w sali na Monte Citorio, aby zastanowić się nad ostatnimi wypadkami.

Uwagi „Avanti“ dotyczące propozycji pokojowych kanclerza niemieckiego wykreśliła cenzura.

„Popolo d'Italia“ w wywodach swoich nie może ukryć obawy, że propozycja pokojowa wywoła wrażenie wśród szerokich warstw ludności, jakiego w interesach wojny nie należałoby sobie życzyć. Zdaniem wymienionego pisarza propozycja nie do przyjęcia i nie będą przyjęte przez koalicję. Wszelkie intrzygi na rzecz „pokoju pruskiego“, do których przychylają się też pacyfiscy i socjali neutraliści parlamentu włoskiego, muszą wyliczyć na szkodę kraju. Następny ustęp wykreśliła cenzura; domyślać się można, że była tam groźba rewolucji w razie gdyby ministerium oraz izba miały okazać się słabymi.

Głosy prasy amerykańskiej.

NOWY JORK, 14.12. — Wtorkowe pisma wieczorne wypowiadają się naogół sympatycznie względem niemieckiej propozycji pokojowej. „Evening Mail“ pochwała wniosek, lecz „Sun“ nie wierzy w jego skuteczność, z uwagi na zmiany ministerjalne w państwach ententy. „Evening Post“ uważa krok ten w każdym bądź razie za znamienity i utrzymuje, że propozycja Niemiec są rozsądne. Z drugiej jednak strony zachodzi

podejrzanie, że Niemcy żywią jedynie pragnienie poróżnienia swych nieprzyjaciół.

AMSTERDAM, 14.12. — Biuro Reutersa przytacza cały szereg głosów prasy z wielkich miast Stanów Zjednoczonych. I tutaj również ze zwykłą pewnością siebie powołuje się na dzienniki, sprzyjające interesom Anglii. „Washington Post“ pisze: Niemcy mają zamiar zmylić świat. Wiedzą one, że moment ten jest odpowiedni. „Baltimore Sun“ nazywa wystąpienie Niemiec komedją i oznaką słabości, pomimo przechwalania się sukcesami militarnymi.

Nowy gabinet francuski.

GENEWA, 14.XII. Nowy gabinet francuski przedstawi się jutro parlamentowi, a natychmiast potem senatowi, wobec czego być może jutro już nadarzy się okazja do wypowiedzenia się rządu francuskiego o propozycji pokojowej państw centralnych.

Depesza Hindenburga do kanclerza.

BERLIN, 14.12. — General-feldmarszałek von Hindenburg przestał kanclerzowi Rzeszy depeszę następującej treści:

Do Jego Ekscelencji Pana Kanclerza Rzeszy!

Gratuluje waszej Ekscelencji z powodu jego wczorajszego przemówienia w parlamencie Rzeszy. Odczytałem je z głębokim wzruszeniem i wielkim zadowoleniem. Wasza Ekscelencja na rozkaz Jego Cesarzkiej Mości przemówieniem tem zapoczątkował głębokie moralne przejawienie sił naszej niemieckiej

ojczyzny, które się godnie łączy i opiera na potęgę narodu niemieckiego w kraju i w polu My, żołnierze wiemy, iż właśnie w tym momencie niema dla nas wyższego i świętszego obowiązku, jak z największą energią dążyć do zwycięstwa, oraz żyć i umierać dla Cesarza i ojczyzny.

podp. v. Hindenburg.

Cesarz Wilhelm w Miłkuzie.

BERLIN, 14.12. (Urzędowo). Dnia 13 grudnia Cesarz Wilhelm dokonał w obecności następcy tronu przeglądu wojsk w Miłkuzie w Anzacji.

Dymisja Bratianu.

BUDAPESZT, 14.12. „A Vilag“ donosi z Sofji: Bratianu podał się do dymisji.

Wydanie paryskie „New-York Herald“ donosi z Jassy, iż wszyscy ministrowie rumuńscy zgłosili dymisję prezesowi ministrów Bratianu, który przebywa w wielkiej kwatery głównej. Bratianu pozostanie prawdopodobnie na swem stanowisku.

Zmiany w naczelnym dowództwie francuskim.

GENEWA, 14.12. Z Paryża donoszą: Prezydent Rzeczypospolitej francuskiej, na podstawie sprawozdania ministra wojny, podpisał dwa rozporządzenia, z których pierwsze posiada następujące brzmienie:

General Joffre, głównodowodzący armją francuską, obejmuje przy rządzie rolę doradcy fachowego w sprawach kierownictwa wojny. Drugie rozporządzenie głosi: Głównodowodzący armją północną i północno-wschodnią, oraz armją salonicką, pełnią każdy w sprawach prowadze-

nia operacji urząd swój, nie podlegając warunkom, przewidzianym w rozkazie z dnia 28 października 1913 r., zawierającym przepisy, dotyczące prowadzenia wielkich jednostek, oraz w rozkazie z 2 grudnia 1913 r., zawierającym przepisy, dotyczące służby polowej.

Blok postępowy przeciwko rządowi.

SZTOKHOLM, 14.12. — „Birzew. Wiedom.“ donoszą, że pod koniec grudnia posiedzenia Dumy zostaną zawieszono na jeden dzień. Blok postępowy opracowuje program dalszych zarządzeń przeciwko rządowi. Powszecznym jest przekonanie o bliższych zmianach w składzie rządu. Blok postępowy dalsze swe zachowanie względem rządu uzależni od wyniku tych zmian. Oświadczył on, że wszelkimi środkami prawnymi zamierza zważać rząd obecny.

SZTOKHOLM, 14.12. — Rosyjskie sfery polityczne z nową gwałtownością występują przeciwko Protopopowi. „Riecz“ donosi, iż minister spraw wewnętrznych ciężko zachorował, wskutek czego stał się niezdolnym do pracy. Lekarze skonstatowali chorobę nerek.

Koleje rumuńskie.

WIEN, 14.XII. — Z Sofji donoszą do „Neue Freie Presse“: Z dobrze poinformowanego źródła urzędowego donoszą, iż dyrektor generalny rumuńskich rządowych dróg żelaznych uzyskał onegdaj audiencję u marszałka Mackensena i zaoferował mu usługi tak swoje, jak i całego personelu kolejowego. Zgłoszenie zostało przyjęte pod warunkiem, iż

personel rumuński będzie pełnił swą służbę pod niemieckim kierownictwem naczelnym.

Rekord łodzi podwodnej.

BERLIN. Biuro Wolffa donosi: Jedna z niemieckich łodzi podwodnych przybyła do portu, po przepłynięciu 55 dni na morzu, bez zawinięcia do przystani i bez otrzymania jakiegokolwiek w ciągu tego czasu pomocy. Jest to rekord, jaki osiągnęła załoga niemieckiej łodzi podwodnej, tembardziej godny znaczenia, że łódź miała do walczenia z burzami morskimi.

OBWIESZCZENIE

Powołując się na podane do wiadomości w gazetach obwieszczenie z dnia 10 listopada r. b. przypominam

oddanie wyjaśnień podatkowych od handlu i przemysłu

w celu wystawienia świadectw przemysłowych (patentów) na rok 1917.

Niniejszym wyzwa się kupców i przemysłowców, nie przedstawiających dotąd swoich wyjaśnień podatkowych, uczynić to natychmiast.

Ze względu na to, że stosownie do obowiązujących przepisów wykonawczych pana Szefa Administracji z dnia 5 lipca 1916 r. przedsięwzięcia handlowo-przemysłowe obowiązuje się wykupić patent do 31 grudnia r. b. należy wraz z oddaniem wyjaśnień podatkowych zapłacić, o ile możebne, i główny podatek przemysłowy (patent).

Podatki, będące po tym terminie jeszcze w zaległości, o ile niniejsze wezwanie pozostanie bezskutecznym, zostaną ściągnięte przymusowo. Kupcy i przemysłowcy, którzy wyjaśnień podatkowych w terminie nie przedstawiają narażą się na kary.

Zaleca się z oddawaniem wyjaśnień podatkowych nie zwlekać w celu uniknięcia późniejszego tytułu przy okienkach.

Łódź, dnia 12 grudnia 1916 r.

Cesarsko-Niemiecki Prezydent Policji

Loehrs.

Teatr Popularny (Konstantynowska 16).

Zrzeszenie Artystów Polskich!

W niedzielę, 17 b.m. 1916 r. o godz. 8 wiecz.

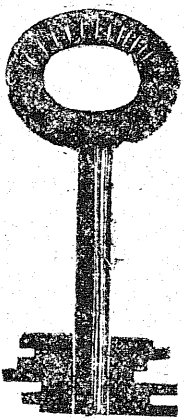
Benefis Józefa Pilarskiego

TAMTEN dramat współczesny w 5 akt. (J. Maskoffa) G. Zapolskiej.

Mściciel dramat w 3 aktach J. Germana.

Bilety do nabycia w dniu widowiska w kasie teatru od godziny 10 ej rano.

100 rubli nagrody!
Do wszystkich ślusarzy Łodzi i okolicy!

Za pomocą podrobionego klucza, odpowiadającego zamieszczonej obok odbite, skradziono przed niedawnym czasem w Łodzi większą sumę pieniędzy.

Ślusarz, który w 1915 lub 16-ym roku tego rodzaju klucz dopasował proszony jest o zameldowanie.

O ile za jego pośrednictwem, osoba, która ów klucz stawała—zostanie wykryta, otrzyma on 100 rubli nagrody.

Ślusarz, o ile nie był współnikiem kradzieży, nie ma powodu obawiać się kary, Zgłoszenia należy kierować do Cesarzkiego II Komisariatu Sądowego — Dzielna 37.

Łódź, w grudniu 1916.

Cesarski II Komisariat Sądu.

Kupuję zęby sztuczne i platynę
płacę najwyższe ceny, W. MASELMAN, Hotel Passage, Łódź, Zawadzka Nr. 7, pokój 4.

Akuszerka

z dyplomem Cesarzkiej Akademji medycznej w Piotrogr. dzie, praktykująca 20 lat, przyjmuje. Piotrkowska 132 w podw. —

Wielki wybór

resztek na kostjmy, welurow na palta damskie i męskie, na bluzki i suknie z fabryki **Akc. Tow. M. Silbersteina** oraz innych. Również białe towary, gotowa bielizna, hafty kaliskie i szwajcarskie, firanki stopy, chustki wełniane, pończochy, i t. d. najtaniej nabywać można **Andrzeja 44 front, parter.**

Najodpowiedniejsze podarunki gwiazdkowe

Korzystając z okazji, z powodu likwidacji interesu **nabyć można** różnorodną męską, damską ubrania i okrycia jak również różne barachany, chustki zimowe, wełniane wataliny i podszewki. Łódź, Widzewska № 40 m. 10. front, II piętro na prawo. **Ceny niskie lecz stałe.**

Króliczarnia.

TANIO DO SPRZEDANIA: Urządzenie dla hodowli królików podług najnowszego systemu **wraz z rasowymi królikami.** Wiadomość: **Łódź, Srednia № 31, w sklepie kolonialnym.**

OGŁOSZENIA DROBNE:

A tramenty Glińskiego, poleca skład fabryczny. Łódź ulica Mikołajewska № 34.

AIAIAIAIA! Mebli

olbrzymi wybór nowych, okazałych stołów, syplalne, salony, biurka, biblioteki, szafy, otomany, łóżka metalowe, krzesła gięte. Wobec zastrój sprzedaje po cenach własnych i niżej. Magazyn Mebli Władysława Romiszowskiego, Piotrkowska № 116, I piętro front. 10

Boiesławowi Michalakowi skradziono paszport niemiecki, wydany w Łodzi. 1

Czapkę karakukową wysoką, okazałą nie kupię. Oferty pod „Czapka“ w Kurjerze Łódzkim.

Ewa Pietrzak zgubiła paszport niemiecki, wydany w Łodzi. 1

Gorszety poleca znana pracownia „Renoma“, ulica Główna 17.

Ides Guterman zgubiła paszport niemiecki, wydany w Łodzi. 1

Jeszcze kilka osób, inte resujących się szerzeniem oświaty drogą kolportażu książeczek Tow. „Czytaj“, prosimy o łaskawe zgłoszenie się, Zielona 6. 2

Marjanna Jaśkiewicz zgubiła paszport niemiecki, wydany w Łodzi. 1

Michalina Skurczyńska zgubiła paszport niemiecki, wydany w Łodzi. 1

Marja Wolniak zgubiła paszport niemiecki, wydany w Łodzi. 1

Ogrodnik posiadający posady od nowego roku, adresy prośbę składać w administracji pisma 3

Potrzebna służąca umiejąca gotować do wszystkiego, adres Zgierzska № 11. I szej piętro, lewa strona.

Potrzebny uczony roznosićciel. wiadomość w administracji N. K. b.

Palto męskie zimowe na wacie, porządne, do sprzedania za 24 r., Długa 19 m 4. od 10—7 g. wiecz.

Zecer potrzebny zaraz, Konstantynowska 11, drukarnia. 3

Zaginął paszport niemiecki, wydany w gminie Górka Pabjanicka, pow. łaski, na imię Franciszka Drawniaka 1

Zaginął paszport niemiecki, wydany z Babjanic, na imię Bronisławy Jankowskiej. 1

Zaginął dowód № 153043 Oddziału I Łódzkiego Warszawskiego Akcyjnego Towarzystwa Pożyczkowego. Zachodnia 31. 1

Redakcja i Administracja

Zachodnia 37, otwarta od 8-oj rano — 7 wiecz., w niedziele, od 8 — 12. Redaktor przyjmuje od godz. 12—2 w poł.

Ogłoszenia:

Nadstawane: przed tekstem i w tekście kop. 50 za wiersz petitowy i tam, przed telegramami kop. 60.
Reklamy: za telegramami kop. 20 za wiersz petit. i tam
Nekrologia: za wiersz. petit. i tam kop. 30.
Zwyczajne ogłoszenia: za wiersz petit. i tam kop. 15
Male ogłoszenia: za wyraz po 3 kop.; każde ogłoszenie najmniej 25 k., posady poszukiwane po 2 k. za wyraz. Za dołączenie reklam liczy się po 4 rb. od tysiąca.